

SYLLABUS PREDMETA

Opći podaci o predmetu

Naziv predmeta:	Osnove upravljanja procesima
Šifra predmeta u ISVU-u:	38333
Studij i smjer pri kojem se izvodi predmet:	PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MEHATRONIKE
Nositelj predmeta:	Vladimir Tudić
Suradnik pri predmetu:	nema
ECTS bodovi:	4,0
Semestar izvođenja predmeta:	IV. semestar
Akadska godina:	2022./2023.
Uvjetni predmet polaganja ispita:	nema
Nastava se izvodi na stranom jeziku:	ne
Ciljevi predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente s osnovama iz mjernih osjetila, područja mjerenja procesnih parametara pomoću mjernih osjetila, s posebnim naglaskom o potrebi iskazivanja mjerne nesigurnosti kao sastavnog podatka o provedenom mjerenju. Sekundarni cilj je osposobiti studente za stjecanje stručnih kompetencija za samostalni rad s uređajima i sustavima upravljanja procesnim parametrima i automatizaciju proizvodnih procesa.

Ustrojstvo nastave

Vrsta nastave	Broj sati tjedno:	Broj sati semestralno:	Obveze studenata po vrsti nastave:
Predavanja:	2	30	prisustvo na predavanjima 80%
Vježbe (auditorne):	-	-	
Vježbe (laboratorijske):	2	30	prisustvo na vježbama 100%
Seminarska nastava:	-	-	
Terenska nastava:	-	-	
Ostalo:	-	-	
UKUPNO:	4	60	

Praćenje rada studenata te povezivanje ishoda učenja i provjere znanja

Formiranje ocjene tijekom provedbe nastave:	ISHODI UČENJA (Isti ishod učenja ne smije se provjeravati kroz više elemenata formiranja ocjene)	ELEMENTI FORMIRANJA OCJENE (prema strukturi ECTS bodova: kolokvij, blic test, praktični radovi, aktivnost studenata, ...)	BODOVI ELEMENATA OCJENE
(odrediti točno 6 ishoda učenja)	I1: Definirati vrstu i namjenu osjetilnog elementa i klase točnosti mjernog osjetila za mjerenje temperature, tlaka i protoka, mokrine, pH vrijednosti.	Kolokvij I	Kolokvij I 50 bodova
	I2: Izračunati mjernu nesigurnost te objasniti pravilo kojim se iskazuje mjerna nesigurnost u procesu mjerenja procesnih parametara.	Kolokvij I	
	I3: Predložiti vrstu sustava za prikupljanje mjernih podataka za mjerenje određene grupe procesnih parametra.	Kolokvij I	Kolokvij II 50 bodova
	I4: Razlikovati jednostavne monitoring sustave te sustave upravljanja, sustave procesne automatike i regulacije.	Kolokvij II	
	I5: Skicirati jednostavni logički program za upravljanje s jednim ili više procesnih aktuatora, odnosno	Kolokvij II	

SYLLABUS PREDMETA

	upravljanje jednim procesnim parametrom, upravljati izvršnim aktuatorima uz provjeru kroz računalnu simulaciju.		
	I6: Preporučiti sustave za prikupljanje, obradu, prikaz relevantnih parametara i upravljanje parametrima u tehnološkom procesu.	Kolokvij II	
Alternativno formiranje konačne ocjene (I1 - I6)	ili alternativno formiranje konačne ocjene: Konačni pismeni ispit = 70% konačne ocjene - I1-I6 Usmeni ispit = 30% konačne ocjene. Ocjena studenata tijekom nastave iznosi 100% konačnog ispita. Studenti koji nisu ostvarili 50% (50 bodova) temeljem ocjenskih bodova iz pojedinog kolokvija imaju pravo pristupa konačnom ispitu kolegija. Uspješnost studenata na završnom ispitu kolegija iznosi 100% konačne ocjene.		Ukupno: 100 bodova
Kompetencije studenata:	Studenti će steći opće i stručne kompetencije potrebne za obavljanje poslova inženjera procesne tehnologije. Naučiti će koristiti mjerne uređaje i sustave za akviziciju procesnih podataka. Student će znati odabrati klasu točnosti mjernog osjetila za potrebe mjerenja procesnih parametara te proračunati mjernu nesigurnost sustava. Biti će sposoban razumjeti princip rada procesnih aktuatora kao izvršnih članova sustava upravljanja. Bit će osposobljen identificirati i koristiti sustave upravljanja tehnološkim procesima promjenom i dopunom logičkog programa potrebitim funkcijskim blokovima.		

Uvjeti dobivanja potpisa:	Prisustvovanje na predavanjima i na vježbama minimalno 80%.
Uvjeti za izlazak na ispit:	Potpis nastavnika.
Bodovna skala ocjenjivanja:	Prema Pravilniku o ocjenjivanju Veleučilišta u Karlovcu, članak 9, stavak 5: 90-100 - izvrstan (5) (A) 80-89,9 - vrlo dobar (4) (B) 65-79,9 - dobar (3) (C) 60-64,9 - dovoljan (2) (D) 50-59,9 - dovoljan (2) (E) 0-49,9 - nedovoljan (1) (F)

Struktura ECTS bodova predmeta

Pridijeljena vrijednost ECTS bodova predmetu je odraz opterećenja studenta u procesu usvajanja gradiva. Pri tome su uzeti u obzir sati nastave, relativna težina gradiva, opterećenje pripreme ispita, kao i sva ostala opterećenja kako slijedi:

Aktivnost (redovitost) studenata	Seminarski rad	Esej	Prezentacija	Kontinuirana provjera znanja (Blic testovi)	Praktični rad
0,5					
Samostalna izrada zadatka	Projekt	Pismeni ispit (kolokvij)	Usmeni ispit	Ostalo	
0,5		3			

Pregled nastavnih jedinica po tjednima s pripadajućim ishodima učenja

Tjedan	Tema predavanja i ishodi učenja:	Tema vježbi i ishodi učenja:
1.	Pojam fizikalnih veličina i mjernih jedinica: I1	Analiza definicija fizikalnih veličina i mjernih jedinica:

SYLLABUS PREDMETA

		I1
2.	Mjerenje neelektričnih veličina pomoću mjernih osjetila: I1	Analiza i sinteza mjernog sustava i elemenata: I1
3.	Radne karakteristike mjernih osjetila: I1	Analiza radne karakteristike mjernih osjetila i izračun osjetljivosti: I1
4.	Nesavršenost karakteristike mjernih osjetila, točnost mjernih osjetila: I1	Analiza nesavršenosti karakteristike mjernih osjetila i izračun točnosti – tipični primjeri: I1
5.	Mjerna osjetila za mjerenje temperature, tlaka i protoka; podjela i vrste: I1	Analiza osjetilnih elemenata mjernih osjetila za mjerenje temperature, tlaka i protoka: I1
6.	Teorija mjerenja procesnih parametara i izračun mjerne nesigurnosti: I2	Analiza postupaka i metoda mjerenja i izračun mjerne nesigurnosti – tipični primjeri: I2
7.	Pojam data logging i sustavi za prikupljanje mjernih podataka: I3	Analiza data logging sustava za prikupljanje mjernih podataka – tipični primjeri: I3
8.	Standardizacija procesnih signala CCC sustavi: I3	Analiza postupaka i metoda za standardizaciju procesnih signala: I3
9.	Monitoring i kontroling sustavi: I4	Analiza vrsta monitoring i kontroling sustava: I4
10.	Osnove automatike, regulacije i upravljanja: I5	Analiza pojedinih primjera iz automatike i regulacije: I5
11.	Pojam regulacijske petlje i regulacijskog odstupanja: I5	Analiza regulacijske petlje i parametra regulacijskog odstupanja: I5
12.	Osnove aktuatorskih sklopova: I5	Analiza pojedinih izvršnih aktuatorskih sklopova: I5
13.	Osnove logičkog programiranja, osnovne logičke funkcije (and, or, not): I6	Upoznavanje s osnovnim logičkim funkcijama: I6
14.	Pojam algoritma ili dijagrama toka i logičkog programiranja: I6	Analiza dijagrama toka i logičkog programiranja: I6
15.	Program SIEMENS LOGO!SofComfort - FBD (Function Block Dijagram): I6	Analiza i izrada programa FBD u programu SIEMENS LOGO!SofComfort V7.1.: I6

Literatura

LITERATURA (osnovna / dopunska):

Tudić, V., (2022.). „Osnove upravljanja procesima, e-knjiga, VUKA, Karlovac.
Bego, V., (2019.). „Mjerenja u elektrotehnici, Tehnička knjiga, Zagreb.
SIEMENS, (2018.). „Upute za PLC LOGO!, SIEMENS, Zagreb.
Tudić, V., (2017.). „Logičko programiranje SIEMENS PLC LOGO!, VUKA, Karlovac.
Šantić, A., (2013.). „Elektronička instrumentacija, Školska knjiga, Zagreb.

Ispitni rokovi u akad. godini: 2022./2023.

Redoviti ispitni rokovi:	Prema planu ispitnih rokova studija. Objavljeno u tablici ispitnih rokova.
Izvanredni ispitni rokovi:	Odlukom Dekana

Kontakt informacije

1. Nastavnik	dr. sc. Vladimir Tudić, prof. v.š.
e-mail:	vladimir.tudic@vuka.hr
Vrijeme i mjesto održavanja konzultacija:	četvrtak 11-13h, Odjel strojarstva, kabinet M116
2. Nastavnik	-
e-mail:	
Vrijeme i mjesto održavanja konzultacija:	